

20140982797

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Врз основа на член 168 став (12) од Законот за заштита на деца (“Службен весник на Република Македонија” бр. 23/13, 12/14 и 44/14) министерот за труд и социјална политика донесе:

ПРОГРАМА ЗА ЕДУКАЦИЈА НА ДЕЦАТА ОД ПРЕДУЧИЛИШНА ВОЗРАСТ ВО УСТАНОВИТЕ ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ И ВОСПИТУВАЊЕ НА ДЕЦА, СО ПРОЦЕСОТ НА ОДГЛЕДУВАЊЕ И КОНСУМИРАЊЕ НА ЗДРАВА ХРАНА

1. Вовед

Здравата храна е значајна за правилниот раст и развој на детето. Односот кон храната е односот кон животот и затоа децата треба да бидат активно вклучени во одгледување на некои видови на зеленчук и овошје, со цел да го набљудуваат процесот на создавањето, подготвувањето и правилното консумирање на истите. Сознанијата добиени на тој начин, се трајни и применливи, бидејќи создаваат основа за суштински правилно поставен однос кон природата и духовните вредности неопходни во животот на секоја личност, која живее во хармонија со самата себе, својата околина и работи не само во своја полза, туку и за општеството од кое потекнува. При тоа се обезбедува постојано подобрување, подигнување и развивање на знаењата и свеста за значењето на здравата и правилната исхрана кај децата, вработените и родителите, создавање на навики за консумирање на здрава и квалитетна храна, како и поттикнување и развивање на одговорностите на децата кон природата, кон обврските и кон самите себе.

2. Цел на Програмата

- Запознавање на децата со процесот на одгледување (раст и развој) на растенијата;
- Запознавање на децата со некои карактеристики на растенијата кои ги засадуваат;
- Запознавање со разликите и сличностите помеѓу зеленчукот и овошјето, преку воочување и вкусување;
- Запознавање на децата со начинот на правилно консумирање на здрава храна;
- Запознавање на децата со останатото овошје и зеленчук, кое не може да го засадат, запознавање со неговите карактеристики, специфичности и особено со неговото значење за добро здравје и правилен развој на секое дете.

3. Целни група

- Децата од средна и голема воспитна група (4-6 годишна возраст) од секој објект;
- Воспитно – згрижувачки тим;
- Стручни работници ;
- Останати вработени во установата;
- Родителите.

4. Планирање на активностите

- Воведно едукативни игровни активности (од сите домени на Стандардите за рано учење и развој) поврзани со здрава храна и исхрана;
- Присуство на децата при подготовка на земјиштето за садење на зеленчук и овошје;
- Садење на зеленчукот и овошјето (семе, расад);
- Секојдневни активности за наводнување на засадениот зеленчук и овошје, плевање и други активности во процесот на одгледување;
- Интерактивни активности за препознавање на сите видови на овошја и зеленчук согласно со сезоната, воочување на боите, броење, мерење, користење и запознавање со витамините кои ги содржат, а се битни за правилен раст и развој;
- Набљудување на процесот на растење (дневник, календар, фотографии и сл.);
- Активности за собирање на плодовите и начинот на правилно консумирање и употреба во подготвувањето на храната;
- Правилно консумирање на овошје и зеленчук во исхраната;
- Активности за подготовка на сокови, салати или присуство во кујна или телевизиска презентација на различните начини на подготовка на многу здрави оброци кои се дел од секојдневната исхрана;
- Запознавање на децата со значењето на природните сокови и штетното влијание на газирани сокови врз организмот;
- Организирање на активности за посета на фабрики за производство на храна, со цел запознавање со процесот на подготовка;
- Вклучување на родителите во едукација на децата при одгледување и конзумирање на здрава храна преку разни активности, организирање на работилници, приредби и посети;
- Вклучување на родителите и продолжување на активноста за афирмирање на здрава храна и во домот, преку садење на пример магданос за дневна употреба во сад – жардиниера на терасата од домот;
- Активности за сушење на растенијата и правење на хербариум;
- Организирање на натпревари за најубава градина, жардиниери, најубав цртеж, рецитирање песнички, игри, правење маски и фигури од овошје и зеленчук;
- Контакти со научни институции, факултети, билни аптеки, лекари, заедници, институти за семе, агенции за храна, нутриционисти, паркови и зеленило и приватен сектор ;
- Анкети;
- Организирање на предавања и работилници со родителите за навиките во нивното семејство во однос на исхраната;
- Запознавање со изгледот и деловите на растенијата (корен, стебло, лист, цвет, семе, плод);
- Запознавање со ползата од растенијата во здравата исхрана на децата.

5. Улогата на воспитувачот/негувателот

Согласно со целите на воспитно-згрижувачката работа, улогата на воспитувачот/негувателот во градинката/центарот за ран детски развој, се состои во:

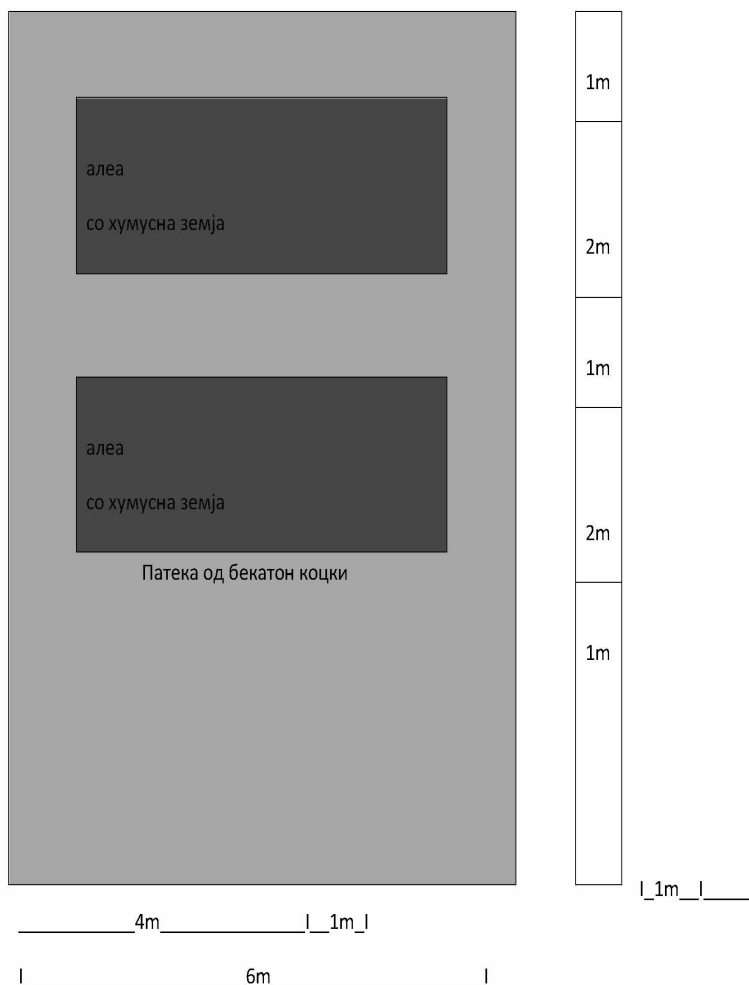
- едукација на децата за здрава храна и исхрана;
- запознавање на децата со самиот процес на садење, одгледување, берба на здрав производ кој се користи во исхраната;
- вклучување на децата во различни видови на активности при садење, одгледување, берба и подготовка на здрава храна;

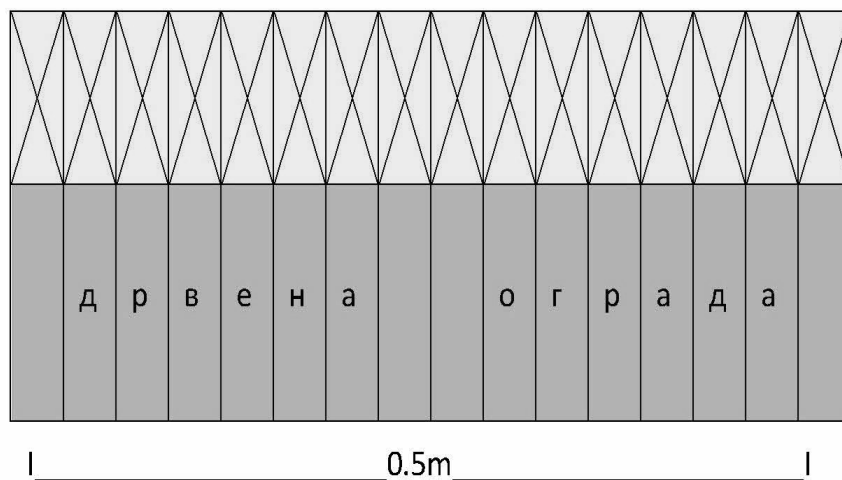
- мотивирање на децата за различните видови игровни активности и поттикнување на истражувачкиот дух ;
- градење партнерство со семејството;
- почитување на детскиот избор и негово користење во насока на реализирање на конкретните цели;
- планирање, усогласување со можностите, потребите и интересите на децата, условите во потесната и пошироката средина;
- континуирана едукација на вработените за потребата и значењето на здравата храна.

6. Простор

За едукација на децата од предучилишна возраст за да се овозможи да се одгледува здрава храна, ќе треба да се направи соодветно уредување на просторот наменет за одгледување на здрава храна. Во дворовите на сите објекти на установата, ќе се изработат површини-леи во кои децата заедно со своите воспитувачи, негуватели, родители и останатите вработени, ќе одгледуваат предвидени култури.

6.1.Предлог - скица на градина

6.2.Предлог за жардиниера

За објектите во кои нема соодветни просторни услови (двор), одгледувањето на здрава храна ќе се врши во посебни – наменски изработени жардиниери, со големина во зависност од просторот, во кои може организирано да се произведува магданос, морков, салата, целер, рукола, домати – шери, мали пиперки, босилек, нане и слично.

Жардиниерите ќе бидат сместени на определено место во дворот или надворешните тераси, кои ќе бидат пристапни за работа – садење на културите.

7.Соработка со родителите

За одгледување на здрава храна во градинките/ центрите за ран детски развој потребна е соработка на градинката/центарот со родителите во поглед на запознавање на родителите за потребата за правилна и здрава исхрана на нивните деца.

Родителите можат да се вклучат преку работилници во опремување на просторот за одгледување на градинарските култури и овошјето.

За подобрување и подигнување на свеста за значењето на здравата и правилната исхрана кај децата и создавање на навики за конзумирање на здрава и квалитетна храна, и родителите треба да земат активно учество во одредени програмски активности. Родителите може дел од активностите за одгледување да ги пренесат и во домот за да заеднички едукативно делуваат од најрана возраст кај децата.

8. Очекувани резултати

- Детето е оспособено за фокусирано набљудување;
- Може да наброи најмалку две растенија од градината;
- На зеленчуково растение покажува корен, стебло, лист, цвет, плод;
- Воочување на боја, форма, мирис, вкус и големина на одгледуваните растенија ;

- Набројува неколку од условите за раст на растенијата (на пр., почва, воздух, вода, светлина);

- Наведува неколку сличности и разлики помеѓу растенија кои се и не се за исхрана ;
- Може да наброи неколку примери за ползата од култивираните растенија за човекот;
- Детето е запознаено со календарот за садење и собирање на засадените култури;
- Изготвен хербариум, албум на здрава храна, готвач на здрава храна, ликовна изложба и приредба (јавна презентација), изработка на брошури и друг едукативен материјал.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-3221/3
23 јуни 2014 година
Скопје

Министер,
Диме Спасов, с.р.